

2023-10-03 Nr. NV-2392

| VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-23-1226(2) TAIS-23-8423(3) | | DĖL VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO 2022 METŲ KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ RINKINIO, GARANTINIO FONDO 2022 METŲ ATASKAITŲ RINKINIO IR ILGALAIKIO DARBO IŠMOKŲ FONDO 2022 METŲ ATASKAITŲ RINKINIO | | |
|--|--|---|---|---|
| | | Rengėjas | Svarstyta | Siūloma |
| Įstatymo įgyvendina- masis teisės aktas | Pasirenkama <input checked="" type="checkbox"/> Taip <input type="checkbox"/> Ne | Socialinės apsaugos ir darbo ministerija | Pasirenkama <input type="checkbox"/> TAP <input type="checkbox"/> LRV pasitarimas <input type="checkbox"/> LRV posėdis | Svarstyti Pasirenkama <input type="checkbox"/> TAP <input type="checkbox"/> LRV pasitarimas <input checked="" type="checkbox"/> LRV posėdis (A dalis) <input type="checkbox"/> LRV posėdis (B dalis) |
| | Priėmimo terminas 2023-10-10 | | (Data iš kalendoriaus) | <input type="checkbox"/> Grąžinti tobulinti |

SPRENDIMO ESMĖ

Seimui teikiami tvirtinti Valstybinio socialinio draudimo fondo¹, Garantinio fondo² ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo³ 2022 metų ataskaitų rinkiniai. Fondų ataskaitų rinkiniai sudaromi vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu ir ne vėliau kaip iki spalio 1 d. pateikiami Vyriausybei, o iki spalio 10 d. – Seimui. Valstybė kontrolė iki spalio 1 d. atlieka fondų ataskaitų auditą ir parengia išvadas.

VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO ATASKAITA

2022 metų rezultatas – pajamos viršijo išlaidas 704,4 mln. Eur (2021 m. – 516 mln. Eur).

PAJAMOS

- „Sodros“ biudžeto **pajamos 2022 m. buvo 6 287,5 mln. Eur** arba 5,1 proc. (305,1 mln. Eur) didesnės negu planuotos. Palyginus su 2021 m. pajamos padidėjo 810,9 mln. Eur arba 14,8 proc. Pajamos sudarė **9,4 proc. BVP (2021 m. – 9,7 proc.)**.
- Didžiausią dalį pajamų – 3 665,2 mln. Eur arba 58,6 proc. sudarė draudėjų ir apdraustųjų įmokos**, kurios palyginus su 2021 m., padidėjo 506,4 mln. Eur arba 16 proc. Registruotų draudėjų buvo šiek tiek daugiau (2021 m. – 533,9 tūkst.; 2022 m. – 549,5 tūkst.), apdraustųjų visomis socialinio draudimo rūšimis taip pat šiek tiek padidėjo (2021 m. – 1374,6 tūkst.; 2022 m. – 1410,1 tūkst.). Apdraustųjų vidutinės mėnesio pajamos, nuo kurių skaičiuojamos socialinio draudimo įmokos – 1 523,8 Eur (t.y. 13 proc. (175,9 Eur) didesnės negu 2021 m.). Draudėjų ir apdraustųjų įmokos dėl to, kad buvo pritaikytos įmokų lubos (60 VDU – 90 246 Eur) mažesnės 43,2 mln. Eur. Dėl VSD įmokų „grindų“ įvedimo (kai draudėjas moka įmokas nuo sumos ne mažesnės nei MMA) įmokų priskaičiuota 10 mln. Eur (tiek, kiek planuota).
- Savarankiškai dirbančių asmenų įmokų priskaičiuota 120,3 mln. Eur**, t.y. 19,1 mln. Eur arba 18,9 proc. daugiau nei 2021 metais. Individualių įmonių savininkų, ūkinių ir mažųjų bendrijų narių, šeimynos dalyvių, mokėjusių soc. draudimo įmokas, vidutinis mėnesinis skaičius buvo 5,9 tūkst. žm. (11,3 proc. didesnis nei 2021 m.), individualia veikla užsiimančių asmenų – 27,3 tūkst. žm. (7,1 proc. didesnis), ūkininkų – 4,2 tūkst. žm. (2,3 proc. mažesnis), asmenų, dirbančių pagal verslo liudijimus – 8,7 tūkst.
- Delspinigių, baudų ir palūkanų apskaičiuota 5 mln. Eur. Iš valstybės biudžeto Fondui skirta 2 481,4 mln. Eur**, iš jų: pagrindinei (bendrajai) pensijos daliai kompensuoti – 2 436,2 mln. Eur; padidėjusioms per karantiną ligos išmokoms kompensuoti – 45,2 mln. Eur.
- Veiklos pajamų gauta 15,6 mln. Eur**, t. y. 1,5 proc. daugiau negu planuota, iš jų: už valstybės biudžeto išmokų vykdymą – 6,2 mln. Eur, už pervedimų į Privalomąjį sveikatos draudimo fondą vykdymą – 2,4 mln. Eur, už

¹ Valstybinio socialinio draudimo fondas skirtas pensijų, ligos, motinystės, nedarbo bei nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų soc. draudimui finansuoti, valdyti ir administruoti;

² Garantinis fondas skirtas užtikrinti garantijas darbuotojams, jų darbdaviui tapius nemokiam. Darbdaviai moka 0,16 proc. darbuotojo draudžiamųjų pajamų, o bankroto atveju darbuotojams išmokamos jų negautos darbo santykių sumos (iki 6 MMA);

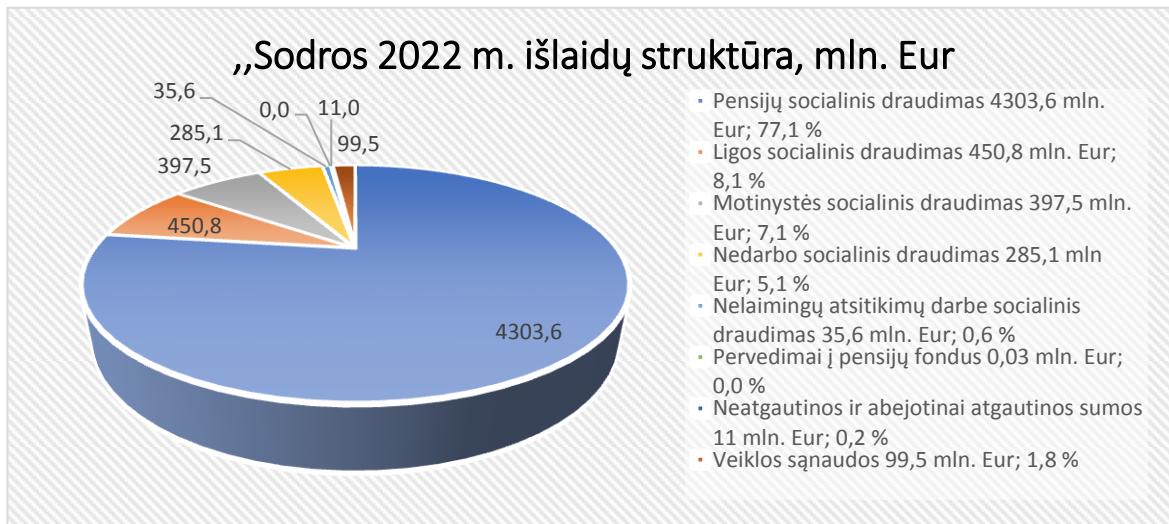
³ Ilgalaikio darbo išmokų fondas įsteigtas kartu su Darbo kodekso įsigaliojimu (nuo 2017-07-01), siekiant užtikrinti papildomas garantijas dėl sumažėjusių išeitinių išmokų. Darbdaviai (išskyrus biudžetines įstaigas ir Lietuvos banką) moka 0,16 proc. darbuotojo draudžiamųjų pajamų, o atleidimo „darbdavio iniciatyva be darbuotojo kaltės“ atveju darbuotojams turintiems didesnę nei 5 m. stažą, mokamos papildomos ilgalaikio darbo išmokos (1, 2 ar 3 mėn. atlyginimų dydžio priklausomai nuo stažo).

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

pervedimus į Pensijų kaupimo fondus – 0,7 mln. Eur, už Pensijų anuitetų fondo išmokų skyrimą ir vykdymą – 0,4 mln. Eur, kitos kompensavimo sumos – 0,4 mln. Eur, kitos veiklos pajamos – 5,5 mln. Eur.

IŠLAIDOS

- **Išlaidos 2022 m. buvo 5 583,1 mln. Eur** arba 12,5 proc. (622,5 mln. Eur) didesnės negu 2021 m.
- Fondo biudžeto **išlaidos sudarė 8,3 proc. BVP**, o **pensijų išlaidos sudarė 6,4 proc. BVP**.



- **Didžiausią išlaidų dalį, 77,1 proc. arba 4 303,6 mln. Eur** (2021 m. – 3 774,4 mln. Eur), **sudarė pensijos**. Jas kas mėnesį vidutiniškai gavo apie **1 007,3 tūkst. asmenų** (610 tūkst. senatvės pensijų gavėjų, 150,3 tūkst. netekto darbingumo pensijų gavėjų, 236,4 tūkst. našlių ir našlaičių pensijų gavėjų). **Vidutinė metinė senatvės pensija**, turint būtinąjį stažą, buvo **501,58 Eur** ir palyginti su 2021 m. **padidėjo 13,8 proc. arba 60,94 Eur**.
- **Ligos išmokoms** išleista **450,8 mln. Eur (8,1 proc. visų išlaidų)**. Tai 42,9 mln. Eur daugiau nei 2021 m. Vienam apdraustajam teko 7,9 apmokėtų ligos dienų (2021 m. – 8,3 dienos).
- **Motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros išmokoms** išleista **397,5 mln. Eur (7,1 proc. visų išlaidų)**. Tai 7,6 proc. arba 28,1 mln. Eur daugiau nei 2021 m. Motinystės išmokas gavo 19,2 tūkst. motinų (93,8 mln. Eur), tėvystės – 15,2 tūkst. tėvų (20,8 mln. Eur), vaiko priežiūros – 38,4 tūkst. asmenų (282,9 mln. Eur).
- **Nedarbo draudimo išmokoms** išleista **285,1 mln. Eur (5,1 proc. visų išlaidų)**. Tai 0,7 mln. Eur mažiau nei 2021 m. **Vidutinė nedarbo išmoka** už visą mėnesį buvo **445 Eur** (2021 m. – 382 Eur), ją vidutiniškai per mėn. gavo 67,1 tūkst. asmenų (2021 m. – 73,3 tūkst. asmenų).
- **Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų draudimo išlaidos** buvo **35,6 mln. Eur (0,6 proc. visų išlaidų)**. Šiai draudimo rūšiai panaudota 5,6 mln. Eur arba 18,7 proc. daugiau nei 2021 m.
- **Neatgautinos ir abejotinos atgautinos sumos 2022 m. sudarė 11 mln. Eur (0,2 proc. visų Fondo išlaidų)**.
- **Fondo veiklos sąnaudos sudarė 99,5 mln. Eur (1,8 proc. visų išlaidų)** ir buvo 9,5 mln. Eur didesnės nei 2021 m. Administravimo įstaigų sąnaudų priskaičiuota 88,2 mln. Eur. Iš jų 69,2 mln. Eur (2021 m. – 64,1 mln. Eur) sudarė darbo užmokestis, t.y. tiek, kiek planuota. Ilgalaikio turto nusidėvėjimas ir amortizacija sudarė 5,3 mln. Eur.
- 2022 m. pabaigoje Valstybinio socialinio draudimo rezervo fondas sudarė 1 962,2 mln. Eur.

GARANTINIO FONDO ATASKAITA

Lėšų likutis 2022 m. pradžioje buvo 105,4 mln. Eur.

Iplaukos per 2022 m. sudarė 35,4 mln. Eur. Iš jų:

- 34,2 mln. Eur – darbdavių įmokos;
- 1,063 mln. Eur – lėšos, gautos iš darbdavių fondo administratoriaus reikalavimams tenkinti (t.y. išieškotos darbdavių įmokų skolos);
- 2,4 tūkst. Eur – pajamos už investuotas laikinai laisvas GF lėšas;
- 182,1 tūkst. Eur – kitos teisėtai gautos lėšos (grįžusios sumos; permokos; palūkanos).

Išlaidos – 14,9 mln. Eur. Iš jų:

- 14,6 mln. Eur – išmokos bankrutuojančių, bankrutavusių ar likviduotų dėl bankroto įmonių darbuotojams pagal teismo nutartimi ar kreditorių susirinkimo sprendimu patvirtintas darbuotojų reikalavimų sumas;

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

- 221,5 tūkst. Eur – fondo administravimo išlaidos;
- 76,6 tūkst. Eur – laikinai laisvų lėšų investavimo išlaidos.

Lėšų likutis 2022 m. pabaigoje – 125,96 mln. Eur (iš jų 118,1 mln. Eur investuota į terminuotus indėlius; 7,8 mln. Eur – einamosiose sąskaitose).

ILGALAIKIO DARBO IŠMOKŲ FONDO ATASKAITA

Ilgalaikio darbo išmokų fondo lėšų likutis 2022 m. pradžioje buvo 115,6 mln. Eur.

Darbdavių įmokos per 2022 m. sudarė **34,5 mln. Eur**, kitos gautos lėšos(permokos) – 95,5 tūkst. Eur

Išlaidos sudarė **11,23 mln. Eur**. Iš jų:

- 10,47 mln. Eur – išmokos darbuotojams;
- 208,6 tūkst. Eur – fondo administravimo išlaidos;
- 549,1 tūkst. Eur – laikinai laisvų lėšų investavimo išlaidos.

Lėšų likutis 2022 m. pabaigoje – 138,9 mln. Eur. Iš jų: einamosiose banko sąskaitose – 7,4 mln. Eur, investuota – 131,5 mln. Eur.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Ataskaitų rinkiniams pritarė „Sodros“ taryba. Su Finansų ministerija suderinta be pastabų. Vyriausybės nutarimo projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo, Garantinio fondo ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo 2022 metų ataskaitų rinkinių gautos Valstybės kontrolės atlikto valstybinio audito išvados ir ataskaitos.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Aušra Gratulevičienė

Socialinės politikos grupė, patarėja